

Sygn. akt I ACa 682/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Michał Kłos

Sędziowie : SA Joanna Walentkiewicz – Witkowska (spr.)

SA Dariusz Limiera

Protokolant: st. sekr. sąd. Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2015 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **P. L. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...)** - **P. L.**

przeciwko **Biuru (...) w (...)**

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 21 stycznia 2015 r. sygn. akt X GC 880/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od Biura (...) w (...)

z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. na rzecz P. L. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...)
- P. L. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygnatura akt I ACa 682/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 stycznia 2015 roku, wydanym w sprawie X GC 880/12 Sąd Okręgowy w Łodzi X Wydział Gospodarczy z powództwa P. L., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) – P. L. w Ł. o zapłatę kwoty 365 708 zł

1. zasądził od Biura (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. na rzecz powoda

a) 354.186 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 15 września 2012 r. do dnia zapłaty,

b) 10 998,09 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 29 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty,

c) 523,81 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 3 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty

oraz kwotę 25.503 złote tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie to poprzedziły ustalenia faktyczne, które co do istoty są następujące:

W dniu 29 października 2007 roku pomiędzy Biurem (...) w Ł., jako podwykonawcą, a powodem P. Ł., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą P. Ł. Projektowanie (...) Wodno-Kanalizacyjnych – P. Ł., jako dalszym podwykonawcą, zawarta została umowa podwykonawcza nr P3/94/797- (...), mocą której Biuro (...) w Ł. zleciło, a powód przyjął do wykonania, opracowanie kompleksowej dokumentacji technicznej dla inwestycji pod nazwą: „Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w strefie zurbanizowanej Ł. dla dzielnic G. i P.” realizowanej w ramach projektu „ (...) i oczyszczalnia ścieków w Ł. II” Fundusz Spójności Projekt nr (...). W umowie tej podwykonawca oświadczył, że w dniu 26 września 2007 roku zawarł umowę z wykonawcą robót dla kontraktu nr 004/PL/16/C/PE/010-08 (...) sp. z o.o., który to kontrakt (...) sp. z o.o. realizuje wspólnie z Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o. w P.. (...) sp. z o.o., jako lider konsorcjum wykonawców, w dniu 27 sierpnia 2007 roku zawarł umowę na realizację zadania nr 08 z Miastem Ł.. W § 2 umowy wskazany został przedmiot umowy podwykonawczej, jak też wskazane zostało, że każda z dokumentacji opracowana będzie w ilości zgodnej ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia publicznego. Wskazane również zostało, że szczegółowy zakres prac objętych umową przedstawiony został w harmonogramie rzeczowo-finansowym prac projektowych, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, w którym zawarte są ceny za wykonanie dokumentacji w rozbiciu na ulice i sieci. W § 4 umowy wskazane zostało, że jej przedmiot wykonany będzie w terminach podanych w uzgodnionym pomiędzy podwykonawcą i wykonawcą harmonogramie rzeczowo-finansowym, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy, a w przypadku zmiany harmonogramu rzeczowo-finansowego pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, harmonogram ten zostanie odpowiednio zmieniony z uwzględnieniem wprowadzanych zmian po pisemnej ich akceptacji przez podwykonawcę. Zmiana harmonogramu w zakresie rzeczowym lub finansowym przez zamawiającego, w stosunku do zapisów programu funkcjonalno-użytkowego, będzie zmianą przedmiotu umowy. Wykonawca będzie miał prawo żądać od podwykonawcy i dalszego podwykonawcy aktualizacji harmonogramu jego prac. Podwykonawca zapłaci dalszemu podwykonawcy za prace projektowe wykonane przed dniem żądania zmiany harmonogramu, nawet jeżeli prace projektowe okażą się zbędne, pod warunkiem, że wykonawca zapłaci podwykonawcy za te prace. Strony umowy ustaliły wynagrodzenie za wykonanie jej przedmiotu w kwocie 2.597.196,00 złotych netto (3.168.579,12 złotych brutto). Wynagrodzenie miało być ryczałtowe, zaś jego zmiana mogła nastąpić w przypadku zmiany przez zamawiającego przedmiotu umowy, określonego programem funkcjonalno-użytkowym (§ 5 umowy). Wynagrodzenie miało być płatne przelewem na rachunek bankowy powoda. Powód miał wystawić fakturę VAT za odebraną część przedmiotu umowy, po uzyskaniu przez wykonawcę akceptacji tej części prac przez inżyniera kontraktu oraz po uzyskaniu na tę część pozwolenia na budowę. Podwykonawca miał uregulować należność powoda niezwłocznie po tym, jak wykonawca zapłaci mu należną kwotę poświadczoną w przejściowym lub końcowym świadectwie płatności w ciągu 37 dni roboczych, licząc od daty otrzymania kompletu dokumentów uzasadniających żądanie zapłaty, w tym prawidłowo wystawionej faktury VAT (§ 7 umowy). W § 14 umowy wskazano, że jej zmiana wymaga formy pisemnej od rygorem nieważności.

Biuro (...) w Ł., będące przedsiębiorstwem państwowym, aktem notarialnym z dnia 15 listopada 2007 roku (Repertorium A nr 22541/2007) zostało skomercjalizowane. Po wpisaniu do KRS pod numerem (...) zaczęło działać jako Biuro (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Całe zadanie projektu opisanego w treści w/w umowy rozłożone zostało nie tylko na powoda, ale także na kilku dalszych podwykonawców. Przy wykonywaniu zleconych prac powód korzystał także z pomocy firm trzecich, które wykonywały dla niego poszczególne odcinki robót. Parę miesięcy po zawarciu umowy, w toku prowadzonych uzgodnień i kilku zmian harmonogramu, wypracowany został ostateczny zakres robót dla poszczególnych dalszych podwykonawców, w tym dla powoda, w łącznej kwocie 3.066.436,00 złotych netto. Ten ostateczny harmonogram prac projektowych uwzględniał także koszt wykonania map do celów projektowych wg kalkulacji Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) w Ł.. Zawierał on ten zakres prac, który pierwotnie był powierzony firmie (...), lecz który, z uwagi na brak mocy przerobowych tejże firmy, ostatecznie został przekazany powodowi do wykonania. Biuro (...) w Ł. w dniu 14 maja 2008 roku przesłało powodowi, drogą e-mailową, załącznik do umowy, zawierający zbiorcze zestawienie

kosztów wykonania dokumentacji projektowej dla (...) – zadanie 8, podpisane przez pełnomocnika Biura (...) w Ł. i wiceprezesa zarządu (...) sp. z o.o., w którym na stronie pierwszej, w kolejnych 12 pozycjach oznaczonych literą A, podsumowanych w pozycji 13 na łączną kwotę 3.066.436,00 złotych, ustalony został zakres rzeczowo-finansowy dla powoda.

W międzyczasie, tj. w dniu 23 listopada 2009 roku zawarta została pomiędzy Skarbem Państwa, a M. K. umowa sprzedaży udziałów Spółki Biuro (...) Sp. z o.o. w Ł. nr (...). - Skarb Państwa sprzedał udziały stanowiące 85% kapitału zakładowego w/w Spółki (...). W dniu 20 kwietnia 2010 roku M. K. sporządził w formie aktu notarialnego akt założycielski spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o nazwie Biuro (...) Sp. z o.o. w Ł..

Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2010 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy KRS, w sprawie o sygn. akt XX Ns. rej. KRS (...), odmówił Biuru (...) Sp. z o.o. w organizacji w Ł. wpisania spółki do KRS – rejestru przedsiębiorców. Decyzja ta podyktowana była stwierdzeniem przez Sąd istnienia spółki o identycznej nazwie.

W dniu 24 czerwca 2010 roku odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników Biura (...) Sp. z o.o. w Ł., które podjęło uchwałę nr 2, mocą której zmieniony został akt założycielski spółki z o.o. w ten sposób, że § 2.1 aktu otrzymał nowe brzmienie: Spółka działać będzie pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

(...) Sp. z o.o. została zarejestrowana w KRS z dniem 9 lipca 2010 roku.

W dniu 11 sierpnia 2010 roku pomiędzy Biurem (...) Sp. z o.o. w Ł., reprezentowaną przez M. K., jako sprzedającym, a (...) Sp. z o.o. w Ł., której jedynym wspólnikiem był również M. K., jako kupującym, zawarta została umowa sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa Spółki Biuro (...) Sp. z o.o., mocą której na (...) Sp. z o.o. przeszła własność zorganizowanego zespołu składników materialnych i niematerialnych, przeznaczonego do prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu art. 55¹ k.c., związanego z przedmiotem działalności sprzedającego, za wyjątkiem wynajmu nieruchomości na własny rachunek. W § 1 ust. 4 umowy wymienione zostały, jako będące przedmiotem sprzedaży, m.in. prawa i obowiązki, wynikające z umów łączących sprzedającego z jego kontrahentami o wykonanie przez sprzedającego prac na ich rzecz oraz prawa i obowiązki wynikające z umów łączących sprzedającego z jego podwykonawcami, w których to grupach znaleźli się: spółka (...) oraz powód P. L.. Jako przedmiot umowy sprzedaży wskazano w pkt 12 i 13 – dokumentację, korespondencję oraz dane zawarte na innych nośnikach, dotyczące umów wchodzących w skład zorganizowanej części przedsiębiorstwa oraz wszelkie dane i informacje, w tym o charakterze poufnym, związane z prowadzoną przez sprzedającego działalnością, w szczególności dane stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa sprzedającego, a nadto, w pkt 17 - nazwę przedsiębiorstwa sprzedającego, tj. Biuro (...) w Ł.. § 5 stanowił, że kupujący wstępuje w miejsce sprzedającego we wszystkie stosunki prawne wchodzące w skład zorganizowanej części przedsiębiorstwa, stanowiącego przedmiot sprzedaży, jak również, że staje się stroną umów określonych w załącznikach do umowy sprzedaży.

Powód wykonał wszystkie zlecone mu prace, które przyjęte zostały kolejnymi protokołami odbioru częściowego robót przez kierownika kontraktu (...) sp. z o.o. Za wykonane prace wystawiał na rzecz (...) Sp. z o.o. faktury VAT na odebrane części przedmiotu umowy. Faktury te były jednak wystawione najwyżej na 80-90% całości należnych powodowi do zapłaty sum, co uzgodnione zostało z wykonawcą i podwykonawcą i było efektem bieżących możliwości płatniczych wykonawcy. Zakres prac objętych powyższymi fakturami odpowiadał zmienionemu harmonogramowi prac projektowych, przesłanemu powodowi e-mailem w dniu 14 maja 2008 roku.

Powód wykonał także mapy sytuacyjno-wysokościowe do celów projektowych z geodezyjną inwentaryzacją urządzeń podziemnych wg kalkulacji Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) w Ł., za co wystawił pozwanej stosowne faktury VAT na łączną kwotę 233.142,00 złotych brutto.

Pozwana zapłaciła powodowi całość należności, wynikających z wystawionych do tej pory faktur VAT. Kwotą tą objęte zostały także wykonane przez powoda mapy. Płatności odbywały się najpóźniej po 37 dniach od dnia, w którym spółka (...) zapłaciła pozwanej.

W dniu 23 grudnia 2010 roku miały miejsce kolejne częściowe protokoły odbioru robót, na podstawie których powód wystawił pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 69.861,84 złotych, stanowiącą 90% wartości prac.

Pozwana przez cały czas zapewniała powoda, jak również innych dalszych podwykonawców, że kwota należności wynikającej z w/w faktury VAT zostanie przez nią uregulowana w całości. Czekala, aż wykonawca zapłaci jej powyższą kwotę.

W kwietniu 2011 roku (...) Sp. z o.o., wpisana do KRS pod numerem (...), zmieniła nazwę na Biuro (...) Sp. z o.o. w Ł.

W piśmie z dnia 28 kwietnia 2011 roku pozwana poinformowała powoda, że Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział KRS postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2011 roku wykreślił nazwę (...) Sp. z o.o., wpisując nazwę firmy, pod którą spółka obecnie działa, tj. Biuro (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Wobec nieuregulowania przez pozwaną należności, wynikającej z faktury VAT nr (...), powód pismem z dnia 18 października 2011 roku wezwał ją do niezwłocznej zapłaty kwoty 69.861,84 złotych, której termin płatności minął 6 stycznia 2011 roku.

W odpowiedzi pozwana wyjaśniła, że w zawartej w 2007 roku umowie strony postanowiły, że spory z umowy poprzedzą rokowania ugodowe. Jeśli chodzi o kwestię samej zapłaty, pozwana wskazała, że zasadniczą sprawą jest to, że roszczenie jest jeszcze na gruncie § 7 umowy niewymagalne.

W dniu 12 stycznia 2012 roku pozwana zapłaciła powodowi kwotę 35.000,00 złotych tytułem części należności wynikającej z faktury VAT nr (...), a dnia 10 lutego 2012 roku pozwana zapłaciła, z tego samego tytułu, kwotę 22.807,14 złotych. W międzyczasie powód dowiedział się, że należność od wykonawcy, dotycząca faktury VAT nr (...) pozwana otrzymała w dniu 15 grudnia 2011 roku.

W dniu 16 lutego 2012 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty reszty należności wynikającej z faktury VAT nr (...) roku w kwocie 10.998,09 złotych. Jednocześnie, mając na względzie fakt, że według oświadczenia pozwanej należność od (...) sp. z o.o. otrzymała ona w dniu 15 grudnia 2011 roku oraz mając na uwadze treść § 7 łączącej strony umowy, wskazał, że od dnia 19 grudnia 2011 roku pozwana pozostaje w opóźnieniu w zapłacie należności z faktury VAT nr (...). Z tego też względu powód wezwał pozwaną dodatkowo do zapłaty odsetek ustawowych: od kwoty 35.000,00 złotych od dnia 19 grudnia 2011 roku do dnia 12 stycznia 2012 roku (299,18 złotych) i od kwoty 22.807,14 złotych od dnia 19 grudnia 2011 roku do dnia 10 lutego 2012 roku (430,52 złotych) oraz od kwoty 10.998,09 złotych od dnia 18 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na powyższe pozwana ponownie przypomniała powodowi o konieczności prowadzenia rokowań ugodowych. Nadto, pozwana podniosła, że przygotowała odrębne pismo, w którym przedstawia okoliczności wynikające z działań osób trzecich, w tym zwłaszcza wykonawcy robót, z powodu których zarówno firma powoda, jak i firma pozwanej ponoszą szkody.

W piśmie skierowanym bezpośrednio do powoda pozwana wskazała, że na gruncie zawartej umowy strony przyjeły, że podwykonawca zapłaci dalszemu podwykonawcy należności uzyskane od wykonawcy niezwłocznie po ich otrzymaniu. Tak też zrobiła pozwana. Pogląd, że należy to zrobić w ciągu 4 dni, licząc przy tym sobotę i niedzielę, nie odpowiada przyjętemu powszechnie rozumieniu słowa niezwłocznie. W sytuacji, gdy po otrzymaniu od wykonawcy tylko części należnej kwoty, pozwana prowadziła usilne rokowania dla wydobycia pełnej kwoty. Czas tych rokowań winien być uwzględniony, jako konieczny. Były szanse wydobycia całej kwoty. Zdaniem pozwanej, oczekiwanie na wynik rokowań nie stanowiło zwłoki. Pozwana podkreśliła, że wykonawca nie zapłacił jej pełnej kwoty, wobec czego dochodzi ona od niego roszczeń w procesie. Koszty procesu jak dotąd wynoszą 24.846,00 złotych. Zgodnie ze służącym jej prawem,

część zapłaty wykonawcy zaliczyła na koszty procesu i nie może być uwzględniana w rozliczeniach dokonywanych między powodem a pozwaną, zwłaszcza na gruncie § 7 umowy. Pozwana podkreśliła, że roszczenia powoda w części sumy głównej są więc jeszcze niewymagalne. Proces wytoczony wykonawcy nadal się toczy. Jeżeli w wyniku tego procesu pozwana odzyska należne jej kwoty, to niezwłocznie przeleje na konto powoda stosowną kwotę.

W międzyczasie powód uzyskał informację, że w procesie cywilnym wytoczonym przez pozwaną Spółkę Spółce (...) w Sądzie Okręgowym w Łodzi w sprawie X GC 649/11 doszło w dniu 23 kwietnia 2012 roku do zawarcia ugody.

W dniu 10 sierpnia 2012 roku doszło do spotkania stron w celu przeprowadzenia rozmów polubownych w sprawie rozliczeń kontraktu nr 08. Ostatecznie, strony zgodnie oświadczyły, że ugodowe rokowania nie dały żadnych efektów i uznały je za wyczerpane.

W konsekwencji powyższego w dniu 7 września 2012 roku powód wystawił pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 354.186,00 złotych brutto, stanowiącą ostateczne rozliczenie wykonanych prac, dla których do tej pory wystawiane były jedynie faktury częściowe, obejmujące najwyżej 80-90% całości należnych powodowi do zapłaty sum.

Z pismem z dnia 14 września 2012 roku pozwana odesłała powodowi powyższą fakturę, uznając ją za bezzasadną.

W dniu 2 października 2012 roku powód wezwał pozwaną do niezwłocznej zapłaty należności z faktury VAT nr (...) w kwocie 354.186,00 złotych, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 14 października 2012 roku, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów, zeznań świadków: B. J., G. C. vel. K., A. M., D. A., M. B. (1), A. Ł., M. M., K. W., D. N., B. S., M. K. i G. P. oraz zeznań powoda P. L. i uznał, że przedstawione wyżej okoliczności nie zostały w skuteczny sposób zakwestionowane.

Równocześnie, oceniając zebrany materiał dowodowy Sąd odmówił wiary zeznaniom świadka B. J., kiedy twierdził, że choć harmonogram prac projektowych ulegał licznym zmianom w zakresie rzeczowym, to wynikająca z niego cena w stosunku do powoda, nie uległa zmianie, jak również kiedy twierdził, że powód wystawiał faktury VAT jedynie na 80-90 % należności, bo były jeszcze inne elementy w cyklu do wykonania tj. nadzór inwestorski po uzyskaniu pozwolenia na budowę i one miały być fakturowane po zakończeniu całości prac. Zeznania te Sąd I instancji uznał za sprzeczne z pozostałym osobowym i nieosobowym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, w tym z zeznaniami świadków, m.in.: G. C. vel K., A. M., A. Ł. (ówczesnego prezesa zarządu pozwanej Spółki!), M. M. (przedstawiciela spółki (...)), B. S. (przedstawicielki pozwanej Spółki), z których jasno wynikało, że za zmianą harmonogramu w zakresie rzeczowym szła zmiana tegoż harmonogramu w zakresie finansowym oraz że inny był powód wystawiania przez powoda faktur na 80-90% procent. Sąd odmówił także wiary zeznaniom świadka A. Ł., z których wynikało, że kwota wyrównująca płatności dla powoda do 100% miała być uiszczona dopiero po 2, 3 latach po zakończeniu kontraktu i że taki zapis został do kontraktu wprowadzony. Ostatecznie, niewiarygodne okazały się zeznania świadka D. N., który twierdził, że dyspozycje o mniejszych procentach na fakturach spółka (...) wydawała tylko wtedy, gdy projekt nie był kompletny.

W tak ustalonym i ocenionym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał powództwo za zasadne w całości i przyjął, że podstawą prawną roszczenia powoda jest przepis art. 627 k.c. – umowa, której przedmiotem jest wykonanie dokumentacji projektowej zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, normami oraz obowiązującymi przepisami ma charakter umowy o dzieło w rozumieniu tego przepisu.

Sąd Okręgowy wskazał na bezzasadność zarzutu, dotyczącego braku legitymacji procesowej biernej po stronie pozwanej.

Z uwagi na fakt, że do komercjalizacji przedsiębiorstwa doszło niedługo po podpisaniu umowy, wszystkie dalsze szczegółowe uzgodnienia dotyczące tej umowy, w tym też szczegółowy zakres prac i odpowiadające mu wynagrodzenie w postaci harmonogramu prac projektowych, kontynuowane były przez Biuro (...) Spółkę z

ograniczoną odpowiedzialnością. W dniu 11 sierpnia 2010 roku pomiędzy Biurem (...) Sp. z o.o. w Ł., reprezentowaną przez M. K., jako sprzedającym, a (...) Sp. z o.o. w Ł., której jedynym wspólnikiem był również M. K., jako kupującym, zawarta została umowa sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa Spółki Biuro (...) Sp. z o.o. w Ł., mocą której na (...) Sp. z o.o. przeszła własność zorganizowanego zespołu składników materialnych i niematerialnych przeznaczonego do prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu art. 55¹ k.c., związanego z przedmiotem działalności sprzedającego, za wyjątkiem wynajmu nieruchomości na własny rachunek. W § 1 ust. 4 umowy wymienione zostały, jako będące przedmiotem sprzedaży, m.in. prawa i obowiązki, wynikające z umów łączących sprzedającego z jego kontrahentami o wykonanie przez sprzedającego prac na ich rzecz oraz prawa i obowiązki wynikające z umów, łączących sprzedającego z jego podwykonawcami, w których to grupach znaleźli się: spółka (...) oraz powód P. L.. Jako przedmiot umowy sprzedaży wskazano w pkt 12 i 13 – dokumentację, korespondencję oraz dane zawarte na innych nośnikach, dotyczące umów wchodzących w skład zorganizowanej części przedsiębiorstwa oraz wszelkie dane i informacje, w tym o charakterze poufnym, związane z prowadzoną przez sprzedającego działalnością, w szczególności dane stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa sprzedającego, a nadto, w pkt 17 - nazwę przedsiębiorstwa sprzedającego, tj. Biuro (...) w Ł.. § 5 umowy sprzedaży określał skutki sprzedaży.

Odwołując się do treści art. 55⁴ k.c. Sąd Okręgowy przyjął, że nabywca przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania, związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa, chyba że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności. Według trafnego spostrzeżenia doktryny, mamy tutaj do czynienia z następującym ex lege przystąpieniem nabywcy do długu zbywcy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego, a więc kumulacji długu. Od czasu nabycia przedsiębiorstwa odpowiada za jego długi (solidarnie) także nabywca przedsiębiorstwa, którego obciąża ciężar udowodnienia okoliczności, wyłączających jego odpowiedzialność. Na gruncie analizowanej sprawy, zarówno z treści umowy z dnia 11 sierpnia 2010 roku, zawartej pomiędzy Biurem (...) Sp. z o.o. w Ł., a (...) Sp. z o.o. w Ł., określającej, że przedmiotem sprzedaży były prawa i obowiązki wynikające z umów łączących sprzedającego z jego podwykonawcami, w której to grupie znalazła się: spółka (...) oraz powód P. L. oraz cała dokumentacja, a nawet informacje o charakterze poufnym dotyczące objętych nią umów, jak i z uwagi na osobę M. K., reprezentującego zarówno sprzedającego, tj. Biuro (...) Sp. z o.o. w Ł., jak i będącego jedynym wspólnikiem kupującego, tj. (...) Sp. z o.o. w Ł., wynika, że pozwana Spółka musiała mieć pełną wiedzę na temat tego, na jakie kwoty powód P. L. wystawił dotychczasowe faktury VAT i jak się one miały w stosunku do wykonanych przez niego prac oraz jakie jeszcze ciążyą na niej zobowiązania wobec P. L. w tytułu łączącego ją z nim kontraktu.

Po sprzedaży prawa do nazwy w dniu 11 sierpnia 2010 roku sprzedające Biuro (...) Sp. z o.o. w Ł. zmieniło nazwę na (...) Sp. z o.o. (odpis pełny z KRS spółki (...) k. 666-670), a kupująca (...) Sp. z o.o. w Ł. zmieniła nazwę na Biuro (...) Sp. z o.o. w Ł..

Za bezzasadny Sąd Okręgowy uznał także zarzut przedawnienia.

Strona pozwana podniosła, że przedawnieniu uległy wszystkie roszczenia powoda o zapłatę wynagrodzenia za prace wykonane do początku grudnia 2010 roku.

Sąd przyjął, że do czasu otrzymania przez pozwaną należności od spółki (...) bieg terminu przedawnienia nie rozpoczął się. Wobec faktu dochodzenia przez pozwaną od spółki (...) należności na drodze sądowej, dopiero zakończenie postępowania sądowego pomiędzy tymi podmiotami skutkowało rozpoczęciem biegu przedawnienia roszczenia powoda. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że w procesie cywilnym, wytoczonym przez pozwaną Spółkę spółce (...), prowadzonym w Sądzie Okręgowym w Łodzi pod sygn. akt X GC 649/11, dopiero w dniu 23 kwietnia 2012 roku doszło do zawarcia ugody. A zatem, wbrew twierdzeniom strony pozwanej, to od tej daty termin przedawnienia rozpoczął swój bieg.

Dodatkowo Sąd Okręgowy podkreślił, że pozwana jeszcze w październiku 2011 roku zapewniała powoda, że roszczenie wynikające z umowy nie jest wymagalne. I choć wedle informacji uzyskanych przez powoda należność od wykonawcy, dotycząca faktury VAT nr (...) pozwana otrzymała w dniu 15 grudnia 2011 roku, to dopiero w dniach 12 stycznia i

10 lutego 2012 roku pozwana zapłaciła powodowi kwotę 57.807,14 złotych tytułem części należności, wynikającej z powyższej faktury. W tych jednak okolicznościach, bieg terminu przedawnienia należności wynikającej z powyższej faktury rozpoczął się w dniu 16 grudnia 2011 roku.

Jeszcze w marcu 2012 roku pozwana wskazywała, że proces wytoczony wykonawcy nadal się toczy i jeżeli w jego wyniku odzyska należne jej kwoty, to niezwłocznie przeleje na konto powoda stosowną kwotę. Pomimo zawarcia ugody we wspomnianym wyżej procesie, pozwana zwodziła powoda i sugerowała konieczność wstrzymania się przez niego z wystawieniem ostatecznej faktury VAT.

Wszystkie powyższe okoliczności przeczą twierdzeniu, jakoby dochodzone pozwem należności były przedawnione.

Dodatkowo bieg terminu przedawnienia został przerwany przez uznanie niewłaściwe dokonane przez pozwaną. Dla oceny, czy mamy do czynienia z uznaniem roszczenia, istotne jest to, czy zachowanie zobowiązanego, interpretowane zgodnie z powszechnie obowiązującymi regułami znaczeniowymi, mogło uzasadniać przekonanie osoby uprawnionej, że zobowiązany jest świadom swojego obowiązku, a w konsekwencji oczekiwanie uprawnionego, że świadczenie zostanie spełnione. Zarówno w pismach kierowanych do powoda, jak i w szeregu ustnych oświadczeń wypowiedzianych przez pozwaną w 2011 roku i w 2012 roku, potwierdzonych zeznaniami licznych świadków, pozwana zapewniała powoda, że dokona zapłaty wszystkich należności niezwłocznie po uzyskaniu pieniędzy od spółki (...). Dopiero w dniu 10 sierpnia 2012 roku pełnomocnik pozwanej oświadczył po raz pierwszy, że pozwana zapłaciła całość należności na rzecz powoda, wynikających z kontraktu nr 08.

Oceniając zasadność powództwa Sąd Okręgowy podkreślił, że w ocenie pozwanej nie doszło do pisemnej zmiany umowy - harmonogram rzeczowo-finansowy, załączony do pozwu, nie został sporządzony przy udziale jakiegokolwiek przedstawiciela uprawnionego do działania w imieniu pozwanej lub zamawiającego i nie został opatrzony żadnym podpisem, a wynagrodzenie powoda przewidziane umową miało charakter ryczałtowy i nie zostało w ważny sposób zmienione.

Odnosząc się do powyższego Sąd meriti wskazał, że podpisy stron procesu zostały złożone na umowie pod wykazem załączników, które stanowiły element integralny umowy. Już pierwotny harmonogram rzeczowo-finansowy, zanim uległ zmianom, miał postać elektroniczną, a nie pisemną. Nie można wreszcie mówić o tym, by zakres rzeczowy umowy był wyraźnie i precyzyjnie ustalony, gdyż wyszczególniający go harmonogram rzeczowo-finansowy był przez strony zmieniany, co potwierdzili przedstawiciele pozwanej. Skoro strony zgodnie ustaliły, że powód przejmie część obowiązków powierzonych firmie (...) i dokument zawierający takie ustalenie, wbrew twierdzeniom pozwanej, został podpisany nie tylko przez stronę pozwaną, ale również przez wykonawcę robót, tj. spółkę (...), to uznać należy, że została zachowana forma pisemna dla zmiany umowy. Nowy harmonogram rzeczowo-finansowy przybrał formę elektroniczną, nie mniej został on opatrzony podpisami przedstawicieli pozwanej i spółki (...), a pierwotny harmonogram również miał postać elektroniczną. Sąd przyjął więc, że forma pisemna została zachowana. Powód miał wykonać większy zakres obowiązków i faktycznie go wykonał, a za większym zakresem obowiązków idzie większe wynagrodzenie.

Sąd przyjął także, że o rozszerzeniu obowiązków powoda świadczy załącznik do umowy, obejmujący zbiorcze zestawienie kosztów, posługujący się numerami odcinka robót i określający dla powoda, jak i innych dalszych podwykonawców, kwoty wynagrodzenia netto za całe odcinki prac oraz – w podsumowaniach – globalne kwoty wynagrodzenia netto. Załącznik ten uwzględniał koszt map dla celów projektowych wg kalkulacji Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) w Ł.. Bezspornym jest, że powód wykonał mapy, za co wystawił pozwanej faktury VAT na łączną kwotę 233.142,00 złotych brutto, które pozwana zapłaciła. Stanowiło to zdaniem Sądu Okręgowego dowód na zmianę umówionego przez strony wynagrodzenia powoda.

Poza wszystkim, zdaniem Sądu I instancji, oczywistym być powinno, że wraz ze zwiększeniem obowiązków winno wzrosnąć wynagrodzenie powoda. Niezapłacenie przez pozwaną wynagrodzenia za zwiększone obowiązki

świadczyliby o pozostawaniu przez pozwaną bezpodstawnie wzbogaconą. Powód nie wykonał żadnych dodatkowych prac, a jedynie te, które zostały mu zlecone.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zasądzając je, zgodnie z żądaniem pozwu, od kwoty 354.186,00 złotych od dnia 15 września 2012 roku, od kwoty 10.998,09 złotych od dnia 29 grudnia 2011 roku i od kwoty 523,81 złotych od dnia 3 grudnia 2012 roku.

W dniu 7 września 2012 roku powód wystawił na rzecz pozwanej fakturę VAT końcową nr (...) na kwotę 354.186,00 złotych brutto, stanowiącą ostateczne rozliczenie wykonanych prac. Doręczona pozwanej w/w faktura została odesłana powodowi w dniu 14 września 2012 roku ze stwierdzeniem, że pozwana uznaje ją za bezzasadną. W tej sytuacji 15 września 2012 roku stanowi pierwszy dzień pozostawania przez pozwaną w opóźnieniu w płatności powyższej faktury. Jeśli chodzi o kwotę 10.998,09 złotych, stanowiącą niezapłaconą należność wynikającą z faktury VAT nr (...) z dnia 23 grudnia 2010 roku - pismem z dnia 16 lutego 2012 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty reszty należności z tej faktury, jak również odsetek za opóźnienie w zapłacie. Przyjmując, że pozwana mogła przekazać otrzymane, a należne powodowi pieniądze w ciągu 14 dni, pozostawała w opóźnieniu w zapłacie od dnia 29 grudnia 2011 roku. Odsetki ustawowe od kwoty zaległych odsetek w wysokości 523,81 złotych, zgodnie z treścią art. 482 k.c., Sąd zasądził od dnia wytoczenia powództwa.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.), zasądzając od pozwanej na rzecz powoda kwotę 25.503,00 złotych. Na koszty te złożyła się opłata sądowa od pozwu w wysokości 18.286,00 złotych, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 7.200,00 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 złotych.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniosła strona pozwana, zaskarżając wyrok w punktach 1. i 3.i formułując następujące zarzuty:

1) naruszenie prawa materialnego przez jego błędną wykładnię, a to przepisu art. 65 § 1 w zw. z art. 632 § 1 Kodeksu cywilnego w zw. z § 4, 5 ust. 1 i 2, 14 oraz Załącznikiem nr 1 do Umowy podwykonawczej Nr P3/94/797- (...) 14/07 z dnia 29.10.2007 r. przez błędne przyjęcie, że powód uprawniony jest do otrzymania umownego wynagrodzenia ryczałtowego w kwocie wyższej niż wynikająca z Załącznika nr 1 - „Harmonogram rzeczowo-finansowy”, a to kwoty 3.066.436.- złotych, zamiast pierwotnie umówionej kwoty 2.597.196.-złoty wobec okoliczności dorozumianego uzgodnienia pomiędzy stronami umowy wykonania większego, niż pierwotnie zakładany zakresu obowiązków, z czego w ocenie Sądu meriti wynikać ma prawo powoda do otrzymania wyższego wynagrodzenia, a nadto wobec faktu zapłaty przez stronę pozwaną faktury na kwotę 233.142.- złote, stanowiącej wynagrodzenie za wykonanie map dla celów projektowych, podczas gdy, zgodnie z zapisem § 14 w/w umowy zmiany umowy wymagały pod rygorem nieważności formy pisemnego aneksu. Podwykonawca i Dalszy Podwykonawca nigdy nie sporządzili aneksu do Umowy z dnia 29.10.2007 r. w zakresie zmiany § 5 ust. 1 i/lub Załącznika nr 1, natomiast wobec okoliczności, że wynagrodzenie umowne należne powodowi stosownie do § 5 ust. 1 umowy miało charakter ryczałtowy, na ogólnej zasadzie przepisu art. 632 § 1 Kodeksu cywilnego, powód nie mógł żądać jego podwyższenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac.

2) naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść wyroku, a to przepisu art. 199 § 1 pkt. 3 w zw. z art. 379 pkt. 2 w zw. z art. 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego w zw. z § 1 ust. 3 i 4 oraz Załącznikiem 5 umowy sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa Spółki Biuro (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 11.08.2010 r. poprzez niezasadne przyjęcie, że pozwana Spółka (nr KRS (...)) jest biernie legitymowana w sprawie z powództwa powoda o zapłatę wynagrodzenia nie objętego kwotą ryczałtową, wynikającą z § 5 ust. 1 i Załącznika nr 1 Umowy podwykonawczej Nr P3/94/797- (...) z dnia 29.10.2007 r. w sytuacji, w której przedmiotem zakupu przez pozwaną Spółkę na podstawie powołanej umowy z dnia 11.08.2010 r. była zorganizowana część przedsiębiorstwa strony sprzedającej (nr KRS (...)) stanowiąca zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych,

w tym część zakładu pracy sprzedającego, służących do prowadzenia działalności projektowej, przy czym wszystkie składniki przedsiębiorstwa sprzedającego, które nie zostały enumeratywnie wskazane w umowie nie stanowiły składników zorganizowanej części przedsiębiorstwa podlegającej sprzedaży, a wobec bezspornej okoliczności, iż roszczenie powoda dochodzone w niniejszej sprawie nie zostało wskazane w żadnym z punktów ust. 4 § 1 Umowy z dnia 11.08.2010 r. uwzględnienie powództwa w zakresie dochodzonej pozwem kwoty 354.186.- złotych w stosunku do pozwanej Spółki nastąpiło bez jakiegokolwiek podstawy faktycznej oraz prawnej.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz- w każdym z wyżej wymienionych przypadków- o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów procesu wywołanych wniesieniem apelacji, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa adwokackiego za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył :

Apelacja strony pozwanej nie zawierała żadnych zarzutów, mogących podważyć trafność rozstrzygnięcia zapadłego przed Sądem Okręgowym i podlegała oddaleniu w całości na podstawie przepisu art. 385 k.p.c.

Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne ustalenia Sądu Okręgowego i czyni je podstawą własnego rozstrzygnięcia, dzieląc także przeprowadzoną przez ten Sąd ocenę materiału dowodowego.

W pierwszej kolejności należało rozważyć drugi z podniesionych zarzutów, dotyczący braku legitymacji procesowej bierniej w związku naruszeniem przepisów wskazanych przez apelującego. Zarzut ten, podnoszony w toku postępowania, został szczegółowo rozważony i uzasadniony przez Sąd meriti.

W dniu 11 sierpnia 2010 roku pomiędzy Biurem (...) Sp. z o.o. w Ł., reprezentowanym przez M. K., a (...) Sp. z o.o. w Ł., której jedynym współnikiem był również M. K. zawarta została umowa sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa Spółki Biuro (...) Sp. z o.o. w Ł., mocą której na (...) Sp. z o.o. przeszła własność zorganizowanego zespołu składników materialnych i niematerialnych przeznaczonego do prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu art. 55¹ k.c., związanego z przedmiotem działalności sprzedającego, za wyjątkiem wynajmu nieruchomości na własny rachunek. Apelujący, dokonując analizy tej umowy i treści załącznika numer 5 do tej umowy wskazuje, że umową objęta była jedynie zorganizowana część przedsiębiorstwa. Wszystkie składniki przedsiębiorstwa niewskazane wprost w umowie nie stanowiły składników zorganizowanej części podlegającej sprzedaży na podstawie umowy. Zdaniem apelującego roszczenie powoda nigdy nie stanowiło przedmiotu umowy, co wprost wynika z treści załącznika nr 5 oraz określonej tam wysokości wynagrodzenia należnego powodowi. W § 1 ust. 4 umowy wymienione zostały, jako będące przedmiotem sprzedaży, m.in. prawa i obowiązki wynikające z umów łączących sprzedającego z jego kontrahentami o wykonanie przez sprzedającego prac na ich rzecz oraz **prawa i obowiązki wynikające z umów łączących sprzedającego z jego podwykonawcami**, w których to grupach znaleźli się: spółka (...) oraz powód P. L.. Jako przedmiot umowy sprzedaży wskazano w pkt 12 i 13 – dokumentację, korespondencję oraz dane zawarte na innych nośnikach, dotyczące umów wchodzących w skład zorganizowanej części przedsiębiorstwa oraz wszelkie dane i informacje, w tym o charakterze poufnym, związane z prowadzoną przez sprzedającego działalnością, w szczególności dane stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa sprzedającego, a nadto, w pkt 17 - nazwę przedsiębiorstwa sprzedającego, tj. Biuro (...) w Ł.. Apelujący pomija w swych rozważaniach treść § 5 umowy, który określał skutki sprzedaży. Wynika z niego, że kupujący **wstępuje w miejsce sprzedającego** we wszystkie stosunki prawne wchodzące w skład zorganizowanej części przedsiębiorstwa, stanowiącego przedmiot sprzedaży, jak również, że **staje się stroną umów** określonych w załącznikach do umowy sprzedaży. Treść tego właśnie postanowienia umownego w powiązaniu z treścią § 1 ust. 4 pkt.2 umowy ma charakter decydujący dla oceny omawianego zarzutu apelacji. Jeśli tak to właśnie strona pozwana jest legitymowana biernie do występowania w procesach wynikłych ze sporu o wysokość należnego podwykonawcom, objętym załącznikiem numer 5, wynagrodzenia. Dochodzona w tym procesie kwota mieściła się w pojęciu obowiązków umownych, o których mowa w § 1 i 5 analizowanej umowy. Apelujący dokonał jedynie wybiórczej

i korzystnej dla siebie interpretacji warunków umowy, pomijając te ogólne jej postanowienia, które decydowały o przypisaniu stronie pozwanej atrybutu legitymacji procesowej biernej.

Sąd Okręgowy także trafnie podniósł i ocenił, odwołując się do konstrukcji art. 55⁴ k.c., że pozwana Spółka musiała mieć pełną wiedzę na temat tego, na jakie kwoty powód P. L. wystawił dotychczasowe faktury VAT i jak się one miały w stosunku do wykonanych przez niego prac oraz jakie jeszcze ciążą na niej zobowiązania wobec P. L. w tytułu łączącego ją z nim kontraktu.

Nie można także nie dostrzec, na co trafnie zwrócił uwagę Sąd I instancji, że strona pozwana, mimo swych twierdzeń stawianych w toku procesu i zarzutów apelacyjnych objęła załącznikiem numer 9 do umowy sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa fakturę numer (...) i ją zrealizowała, a nadto zapłaciła w ponad 80 % należność z faktury VAT numer nr (...) z dnia 23 grudnia 2010 roku opiewającej na kwotę 69.861,84 złotych (w dniu 12 stycznia 2012 roku pozwana zapłaciła powodowi kwotę 35.000,00 złotych tytułem części należności wynikającej z faktury VAT nr (...), a dnia 10 lutego 2012 roku pozwana zapłaciła, z tego samego tytułu, kwotę 22.807,14 złotych). Strona pozwana miała więc całkowitą świadomość swojej odpowiedzialności za całość kontraktu (ponad umówiony pierwotnie harmonogram i ryczałt), w którym z jednej strony jej kontrahentem była spółka (...), a z drugiej, jako jej dalszy podwykonawca – P. L..

Formułując pierwszy z zarzutów apelacyjnych, obejmujący naruszenie prawa materialnego, strona pozwana wskazała na błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że powód uprawniony jest do otrzymania umownego wynagrodzenia ryczałtowego w kwocie wyższej, niż wynikająca z załącznika nr 1 do umowy - „Harmonogram rzeczowo-finansowy” czyli kwoty 3.066.436.- złotych, zamiast pierwotnie umówionej kwoty 2.597.196.-złotych, a to wobec okoliczności dorozumianego uzgodnienia pomiędzy stronami umowy wykonania większego, niż pierwotnie zakładany zakresu obowiązków, podczas gdy, zgodnie z zapisem § 14 w/w umowy zmiany umowy wymagały pod rygorem nieważności formy pisemnego aneksu.

Zarzut ten nie może odnieść zamierzonego skutku. Z zapisu § 14 analizowanej umowy podwykonawczej z dnia 29 października 2007 roku wynika jedynie, że zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności, a nie że zmiany umowy wymagały pod rygorem nieważności formy pisemnego aneksu. W rozważanych okolicznościach jest to istotna różnica. Apelujący nie dostrzega także, że powołany przez niego harmonogram rzeczowo-finansowy, stanowiący załącznik numer 1 do umowy obejmował jedynie wstępne ustalenia i ponad wszelką wątpliwość został zmieniony. Nie można oceniać ostatecznego kształtu umowy w oderwaniu od zeznań A. Ł. i B. J., którzy składali oświadczenia woli w imieniu (...) w Ł., podpisując umowę z dnia 29 października 2007 roku, a także czynili dalsze ustalenia, związane ze zmianą pierwotnego zakresu prac zleconych firmie powoda. Nie można także nie uwzględniać zeznań M. B. (2), z których wynika, że znacząca część jego prac projektowych przeszła na firmę powoda. Irracjonalnym jest twierdzenie, że powód miał wykonać prace przewidziane pierwotnie dla innej firmy za wynagrodzenie, o którym była mowa na etapie podpisywania umowy z października 2007 roku, w sytuacji gdy niemożność wykonania prac projektowych przez firmę (...) wyniknęła później. Zbiorecze zestawienie kosztów wykonania dokumentacji projektowej dla (...) - zadanie 08, znajdujące się na k- 25 i 26, wymieniające kwotę 3.066.436 złotych, jako wynagrodzenie dla firmy powoda jest podpisane przez B. J., jako pełnomocnika Biura (...), a nadto zawiera podpis wiceprezesa zarządu (...). Dokument ten został przesłany do firmy powoda przez B. J. i nie było żadnych wątpliwości, że został zaakceptowany przez obie strony procesu. Wniosek ten potwierdza korespondencja mailowa z dnia 13 i 14 maja 2008 roku, w której mowa jest o rejonach firmy powoda i kwocie z umowy wynoszącej 3.066.436 złotych (k-27 i 32 akt). Skoro strony zgodnie ustaliły, że powód przejmie część obowiązków powierzonych firmie (...) i dokument zawierający takie ustalenie został podpisany nie tylko przez stronę pozwaną, ale również przez spółkę (...) i zaakceptowany przez powoda, który przejął część prac M. B. (2), to uznać należy, że została zachowana wymagana forma pisemna dla zmiany umowy. Nowy harmonogram rzeczowo-finansowy przybrał formę elektroniczną, ale został opatrzony podpisami przedstawicieli pozwanej i spółki (...), a nawet pierwotny harmonogram załączony do umowy miał postać elektroniczną, przyjąć można, że był on sporządzony na piśmie. W wyniku powyższego powód faktycznie wykonał cały zakres powierzonych mu prac projektowych, co nie pozostaje pomiędzy stronami sporne. Za większym zakresem

obowiązków idzie zaś większe wynagrodzenie, o czym wprost twierdził A. Ł., składając zeznania w toku rozprawy w dniu 6 listopada 2013 roku (czas nagrania 00:18:00 – 00:24:00). Stanowiący integralną część umowy załącznik, obejmujący zbiorcze zestawienie kosztów, a posługujący się numerami odcinka robót z zaznaczeniem w uwagach osoby wykonawcy i określający dla powoda, jak i innych dalszych podwykonawców, kwoty wynagrodzenia netto za całe odcinki prac oraz – w podsumowaniach – globalne kwoty wynagrodzenia netto za wykonanie zleconych prac, uwzględnił koszt map dla celów projektowych wg kalkulacji Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) w Ł.. Bezspornym jest, że powód wykonał powyższe mapy sytuacyjno-wysokościowe, za co wystawił pozwanej stosowne faktury VAT na łączną kwotę 233.142,00 złotych brutto. Pozwana zapłaciła te kwoty. Okoliczność ta stanowi w konsekwencji kolejny dowód na zmianę umówionego przez strony wynagrodzenia powoda, przeciwny do wywodów apelującego..

Takie wnioski nasuwają się również na podstawie lektury zapewnień strony pozwanej, co do obowiązku uregulowania należności z faktury (...). Następnie zarówno w pismach kierowanych do powoda, jak i w szeregu ustnych oświadczeń wypowiedzianych przez pozwaną w 2011 roku i w 2012 roku, potwierdzonych zeznaniami licznych świadków, pozwana zapewniała powoda, że dokona zapłaty wszystkich należności niezwłocznie po uzyskaniu pieniędzy od spółki (...). Wtedy swego obowiązku nie kwestionowała. Uczyniła to dopiero w sierpniu 2012 roku.

Przyjąć więc należy ostatecznie, że powód nie wykonywał żadnych dodatkowych prac, nie omówionych ze stroną pozwaną, ale wywiązał się z tego zakresu prac projektowych, który został mu umownie powierzony. Zatem nie ma wątpliwości co do obowiązku zapłaty brakującej części wynagrodzenia, co Sąd Okręgowy stwierdził, wydając wyrok zasądający dochodzone przez powoda należności.

Apelujący nie próbował nawet kwestionować tej części wywodów Sądu I instancji, w której Sąd ten odwoływał się do możliwości uwzględnienia powództwa w zakresie kwot dochodzonych przez powoda na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Jest to konkurencyjna podstawa dla uwzględnienia żądania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i § 6 pkt 7 w zw. z § 13 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 poz.461 ze zm.), zasądając od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5400 złotych z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika procesowego w postępowaniu apelacyjnym.